

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ БЕОГРАД

НАЦИОНАЛНИ ДАН БОРБЕ ПРОТИВ

Рак и Дојке

20 . м а р т

РАК ДОЈКЕ

Злоћудна израслина која настаје када нормалне ћелије дојке промене својства и почну неконтролисано да се размножавају, уништавајући околно здраво ткиво.

Најчешћи малигни тумор у женској популацији!

Неки од знакова рака дојке...

- Бол и напетост у дојци и/или у пазушној јами ван циклуса
- Промене у величини и изгледу саме дојке
- Свраб, црвенило и/или оток
- Задебљање или чворић
- Удубљење или набирање коже дојке
- Увлачење брадавице или промена на њеној кожи
- Неуобичајена секреција
- Бол у једној тачки дојке који не пролази

У свету...2022.

- 2.297.000 новооболелих жена
- 666.000 умрлих жена свих узраста

Извор: Светска здравствена организација; Међународна агенција за истраживање рака

<https://www.batut.org.rs/index.php?content=2788>

Глобално гледано...

- Велики јавноздавствени проблем јер доприноси:
 - ✓ честом обољевању
 - ✓ дуготрајном апсентизму
 - ✓ трајној неспособности и
 - ✓ превременом умирању.
- ❖ Други узрок обољевања међу малигним болестима (након рака плућа).
- ❖ Пети узрок смртности због малигног процеса (након рака плућа, карцинома јетре, рака дебелог црева и малигних тумора желуца).

Извор: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.skriningsrbija.rs/files/File/Prirucnik_za_sprovođenje_i_kontrolu_kvaliteta.pdf

У Европи...2022.

- Више од пола милиона новооболелих
- 144.000 умрлих жена од рака дојке

Извор: <https://www.batut.org.rs/index.php?content=2788>

У Србији...2022.

водећи малигни тумор у обољевању и умирању жена

- 4489 новооболелих жена
- 1646 умрлих жена

**Процењује се да у
Србији свака ОСМА
жена
током живота оболи
од рака дојке!**

Извор: Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“

У Београду...2023.

- 568 жена је новооболело
- 529 жена је умрло

Извор: Регистар за рак Градски завод за јавно здравље Београд

ФАКТОРИ РИЗИКА

- Наслеђе (оболео неко од ближих женских сродника – мајка, сестра)
- Бенигне промене дојке (атипична хиперплазија)
- Рана прва менструација (пре 12. године)
- Касни први порођај (после 30. године живота)
- Жене које нису рађале и/или нису дојиле
- Касна менопауза (после 50. године)
- Нездрав начин живота
 - пушење
 - недостатак физичке активности
 - начин исхране, гојазност
 - конзумирање алкохола

ИМАЈТЕ НА УМУ ДА...

Свака жена може оболети од рака дојке!!!

- ...иако ризик **РАСТЕ** после 40. године, обољење се може јавити и раније...
- ...се може јавити и без присутног иједног познатог фактора ризика...
- ... у почетној фази, болест не даје никакве симптоме...

МИСЛИТЕ НА ВРЕМЕ...

- Храните се правилно...
- Одржавајте одговарајућу телесну тежину...
- Будите физички активни...
- Уколико сте пушач, оставите цигарете!

АЛИ НЕ ЗАБОРАВИТЕ

Редовни превентивни прегледи су једини поуздан начин за откривање рака дојке у раној фази!

Рано откривена болест = добра прогноза у 90% случајева!!!

Шта је „организовани скрининг“?

- Скрининг је прелиминарно откривање до тада непрепознатих поремећаја здравља у фази када нема никаквих симптома болести, уз помоћ лако и брзо применљивих поступака (тестова).
- Позивање жена 50-69 година старости
- Радиографски преглед дојки = МАМОГРАФИЈА
- Једанпут у 2 године

Скрининг на рак дојке у Србији

- Спроводи се од децембра 2012. године
 - 35 општина/домова здравља
 - 21 мобилни мамограф
-
- Домови здравља/општине у Београду
 - Нови Београд
 - Раковица
 - Звездара
 - Лазаревац
 - Палилула
 - Стари град
 - Обреновац
 - Земун
 - Сурчин

Зашто је важно и непоходно рано откривање рака дојке?

- Откривањем рака дојке у раној фази болести-ефикасно лечење
- 85% новодијагностикованих карцинома-означени као рани карциноми
- 15% жена буде са узнатпредовалим метастатским карциномом дојке

Будите одговорне према себи!

Самопреглед дојки радите једном месечно!!!

- ❖ После 30. године живота, уз редован самопреглед:
 - ✓ Превентивни клинички преглед код лекара обављајте једном годишње
 - ✓ Ултразвучни преглед дојки урадите по препоруци лекара
 - ✓ Мамографију урадите једном до 50. године живота
- ❖ После 50. године живота
 - ✓ Мамографију редовно обављајте на сваке две године!

Октобар
Међународни месец борбе против рака дојке

ИНСТИТУТ ЗА ЛЕЧЕЊЕ РАКА СРБИЈЕ
Др Милош Јовановић Ступић

Координација
за спречавање рака

ПОГЛЕДАЈ Колико често погледаш своје дојке?
Да ли видиш промене на њима?

ПРЕГЛЕДАЈ Да ли знаш да претпознаш дојке?
Колико то често радиш?
Да ли осећаш под руком неке промене?

ПРОВЕРИ Да ли си посетила свог изабраног лекара?
Не чекај, обавезно се јави свом лекару уколико си
видела, учинила или осетила неку промену на дојци.

Симптоми
и знаци
рака дојке

Коркажи или опух у дојци,
горњем делу грудн или пазуку

Промена брдавице, на пример
постала је увучена (обртута)?

Отеп око брдавице

Промена на кожи дојке, као што
су набривање или напуцавање

Промена боје дојке – дојка може
изгледати црвеном или упаленом

Необична течност (истецак)
на било које брдавице

Промена у величини или
облику дојке

<https://www.medicinska.com.rs/medicinska.com.rs/>

Одвојите један дан за здравље
— одазовите се програму за
рано откривање рака дојке!